డా॥ కేతవరపు రాజ్యశ్రీ ముద్ర

“మెరుపులు”

లఘురూప కవిత్వం

"మెరుపులు"

డా॥ కేతవరపు రాజ్యశ్రీ

ప్రథమ ముద్రణ : మార్చి 2020

ప్రతులు : 500

వెల : రూ. 101/-

ప్రతులకు :

డా॥ కె. రాజ్యశ్రీ

ప్లాట్ నెం. 301, గోకుల్ అపార్ట్‌మెంట్స్,
స్ట్రీట్ నెం. 4, అశోక్ నగర్, హైదరాబాద్ -500 020.
ఫోన్ : 040-2765 0267, సెల్ : 85001 21990
ఇ-మెయిల్ : rketavarapu@gmail.com

website : **www.rajyasri.com**

డి.టి.పి. :

టి. రాజేంద్రప్రసాద్

ముద్రణ :

అక్షయ గ్రాఫిక్స్

చిక్కడపల్లి, హైదరాబాద్.

సెల్ : **9989890588**

ఇ-మెయిల్ : rajendratammisetty2@gmail.com

అంకితం

లఘురూప కవితా వేదిక
స్థాపక అధ్యక్షులు యం.కె. సుగమ్‌బాబు,
తెలంగాణ అధ్యక్షులు నూతక్కి రాఘవేంద్రరావు,
ఆంధ్రప్రదేశ్ అధ్యక్షులు బి.ఏ.వి. వర్మ
కవితా వేదిక సభ్యులకు, ఫేస్‌బుక్ మిత్రులకు..

– డా॥ కేతవరపు రాజ్యశ్రీ

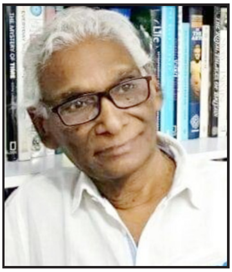

యం.కె. సుగమ్‌బాబు
వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు,
లఘురూప కవితా వేదిక
502, సాయితేజ ఎన్‌క్లేవ్,
సురారం చౌరస్తా,
హైదరాబాద్ – 500 055.
సెల్ : 8096615202

డా. రాజ్యశ్రీ కవితా ముద్రలు

అనేక ముద్రలు. ముద్ర అంటేనే ప్రామాణికం. ఆదర్శం. ముద్ర ఒక బలమైన అభివ్యక్తి. Stamp. జీవితంలో, కవిత్వంలో, కళల్లో, రాజకీయాల్లో ఇలా అనేక రంగాల్లో విశిష్ట సేవలందించిన మహానుభావుల అడుగుజాడలు.

ఒక నిర్దుష్టమైన ప్రయోజనాన్ని ఆశించి నడిచే నడక కచ్చితంగా తన వ్యక్తిత్వానికి చాటుకుంటుంది. ప్రత్యేకంగా ఉంటుంది. ఒక సాధికారత అందులో ఇమిడి వుంటుంది. అలాగే ప్రేమ, సానుభూతి, అనుభూతి వ్యతిరేక భావనలపై ధిక్కారంతో పాటు సమాజ హితం కలగలిపి వుంటాయి.

ద్వైదీ భావాలకు స్థానం ఉండదు.

డా. రాజ్యశ్రీ కొత్త కవిత్వం "మెరుపులు". ఈ కవిత్వం గతంలోని ఆమె కవిత్వానికి పొడిగింపు కాదు. ఇది నూరుపాళ్లూ వచన కవిత్వమే. కాకపోతే లఘురూపం.

రాజ్యశ్రీ కవిత్వాన్ని నేను ముద్రలుగా అభివర్ణిస్తున్నాను. సమాజంలో చోటు చేసుకుని వికృతంగా ఎదిగిన అనేకానేక అంశాలపై కవయిత్రి స్పందనలో ఒక ధర్మాగ్రహం కనిపిస్తుంది. అసహనం వ్యక్తమవుతుంది. ఇది ఆహ్వానించదగిన పరిణామంగా భావిస్తున్నాను. ఒక సంఘటనను తనదైన ధోరణిలో ఇలా దృశ్యం కట్టించడాన్ని నేను Zooming అంటాను.

ఇందులో కవయిత్రి అతి తేలికైన వ్యవహారిక భాషను ఎన్నుకోవడం విశేషం – ఉప్పు తక్కువైన పప్పులో తగిన మోదులో ఉప్పును కలిపి, రుచిని

ఆవిష్కరించినట్టు రాజ్యశ్రీ పదాల సర్దుబాటుతో ఒక రమ్యతను సాధించారని చెప్పాలి.

ఈ మెరుపులు తొలుత Face Bookలో ధారావాహికంగా వచ్చాయి. అనేక లైక్‌లు, కామెంట్లతో పాఠకులను, కవి మిత్రులను అలరించాయి.

ఇలా రాస్తే ఎంతైనా రాస్తూ పోవచ్చు. నా వ్యాఖ్యానం ఇక్కడికి పరిమితం చేస్తాను. ఆమె కవిత్వంలోని కొన్ని ముద్రలు ఉదహరిస్తాను. మొదట కవయిత్రికి మనం ప్రతిరోజూ చూసే కామెడీ షోలపట్లగల విముఖతను తెలిపే ఈ కవిత చూడండి –

'టి.వి.లో కామెడీ షో' –
నటుల చిల్లర చేష్టలు
న్యాయనిర్ణేతల
వెకిలి నవ్వులు!'

ఇది ఆమె గమనించిన అంశం. అయితే ఆమె ముగింపును ఇలా–

"తల కొట్టేసిన
సభ్యత, సంస్కారాలు"గా వ్యతిరేకించారు.

ఎవరైనా తమ స్పష్టమైన అభిప్రాయాలను వ్యక్తపర్చడానికి ముందుగానే సిద్ధం కావలసి ఉంటుంది. మనం చూస్తున్న ఈ షోలు మనల్ని మన ఆలోచనల్ని ఎక్కడికి దిగజారుస్తున్నాయో గమనిస్తే ఈ షోలు ఎంత మురికిని, అసహ్యాన్ని వెదజల్లుతున్నాయో స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది – ఇక రెండో ఉదాహరణ –

కాలక్షేపానికి రాసినా ఈ కవితలో రచయిత్రి ఒక తాత్విక భావనకు అద్దం పట్టారు. ఇది పై కవితకు పూర్తిగా భిన్నమైంది –

'వరల్డ్ కప్ క్రికెట్ మైదానంలో
ఒకటే ప్రేక్షకుల హోరు–
స్టెప్పులు వేస్తూ–
కేరింతలతో
ఆకర్షించిందో బొమ్మ!'

ఇలాంటి ఘటనలు మనమూ చూస్తుంటాం. కానీ, ఆ వృద్ధురాలు అలా ప్రవర్తించటంలో ఆంతర్యం ఏమిటి? ఇది తత్వం –

ముఖ్యం కాదు వయసు

ఆనందించేది మనసు!!

Inner Ambition ఆమెను అలా ఉత్తేజపరిచిందని కవయిత్రి తాత్పర్యం –

మరో Direct ముద్రను చూద్దాం – ఈ తరహా సంఘటనలు మనం ప్రతి వర్షాకాలంలోను చూస్తాం. కానీ ఏం చేస్తాం? ఇది మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ వారి వైఫల్యంగా తిట్టుకుంటాం. అదే పని కవయిత్రి కూడా చేసింది – ఇందులో పదాల సొగసు ఆకట్టుకుంటుంది –

వర్షం కోసం

పడిగాపులు

చినుకు పడగానే

పొంగి పొరలే

డ్రైనేజీలు –

ఆ తర్వాత ఏమవుతుంది. వర్షం తగ్గుతుంది. కానీ వాహనాలు జోరందుకుంటాయి.

గల్లీ గల్లీ

ట్రాఫిక్ జామ్ –

ఇక చేసేదేముంది? పట్టుబట్టి ఈదుకుంటూ ఇంటికి చేరడమే!

ఇక ఫైనల్‌గా మరో ముద్ర –

'ఎర్ర చీరను చూసి
కమ్యూనిస్ట్ అన్నారు
కాషాయం కడితే
బి.జె.పి. అన్నారు
పసుపు చీరను చూసి
టి.డి.పి. అన్నారు
గులాబీ చీరను చూసి
టి.ఆర్.ఎస్. అన్నారు –
దుస్తుల్ని బట్టి
పార్టీలను అంటగట్టడం...
ఇదేమి ప్రజాస్వామ్యం?

రాజ్యశ్రీ ప్రశ్నకు సమాధానం – ఇది మన దౌర్భాగ్యం. అంతకన్నా చెప్పగలిగింది లేదు.

ఇలా అనేక విషయాలను, ఘటనలను ఆమె తన ముద్రలుగా మలిచారు. ఇది కొత్తగా ఉంది.

కవులు సార్వజనీన సత్యాలను అర్థం చేసుకోడానికి, అనుసరించడానికి, సమాజాన్ని Provoke చేయడానికి తమ ఆలోచనలను పెంచుకోవాలి. అందువల్ల కవుల స్థాయి పెరుగుతుంది.

ఈ "మెరుపులు" అనే ముద్రల్లో రాజ్యశ్రీ మనకు తన కవితా ధోరణిని ప్రదర్శించారు. ముమ్ముందు ఆమె తనను తాను మరింత పటిష్టంగా నిర్మించుకోవాలని, మరో కొత్త కోణాన్ని ప్రదర్శించాలని కోరుకుంటున్నాను.

డా. రాజ్యశ్రీకి నా శుభాకాంక్షలు – అభినందనలు.

యం.కె. సుగమ్‌బాబు
1-3-2020

ఆచార్య దార్ల వెంకటేశ్వరరావు
ప్రొఫెసర్, తెలుగు శాఖ & డిప్యూటీ డీన్,
స్టూడెంట్స్ వెల్ఫేర్, సెంట్రల్ యూనివర్సిటీ,
హైదరాబాద్. సెల్ : 9182685231

కవిత్వమై మెరిసిన సమకాలీనత

"సముద్ర మథనం లోంచి
అమృతం
మేథోమథనం లోంచి
కవిత్వం-
సృజన లోంచే
ఆలోచనామృతం!" - డా॥ కేతవరపు రాజ్యశ్రీ గారి 'మెరుపు' ఇది. దీనిలో మూడు పార్శ్వాల్ని చూడొచ్చు. కవయిత్రి కవిత్వమయ్యే వేళ పొందే రసానుభవ స్థితి ఇది. వైయక్తికంగా కనిపించినా, అది కవిత్వం రాసేవాళ్ళూ, కవిత్వాన్ని చదివేవాళ్ళూ పొందాల్సిన అనుభవం. అప్పుడది వైయక్తికత నుండి సాధారణీకరణమౌతుంది. ఒక నిర్వచనంగా నిలుస్తుంది. కవిత్వమెలా ఉండాలో, మరలా కవిత్వం ద్వారానే అభివ్యక్తీకరించేందకు తీసుకున్న పోలిక - ఔచిత్యమంతం! మూడోది కవయిత్రి ఆలోచనా దృక్పథం. కవిత్వాన్ని సరళీకరిస్తున్నప్పటికీ, తన భావజాలాన్ని విస్మరించకుండా పయనించడం.

డా॥ కేతవరపు రాజ్యశ్రీగారు ఇప్పటికే లబ్ధప్రతిష్ఠులైన కవయిత్రి. వీరు రాసిన 'రెక్కల్లో గీతామృతం'తో తెలుగు వచన కవితా ప్రపంచంలో తనదైన స్థానాన్ని సంపాదించుకున్నారు. సరళమైన పద్ధతిలో 'భగవద్గీత' తత్త్వాన్ని ఆ పుస్తకం ద్వారా కవిత్వం చేశారు. వీరు కవిత్వాన్ని చదివే తీరు కూడా చాలా బాగుంటుంది. ఒకసారి శ్రీ త్యాగరాయ గానసభలో వీరు కవిత్వాన్ని చదివినప్పుడు నేను ప్రత్యక్షంగా విన్నాను. ముక్తకాలు, రెక్కలు మొదలైన ఆధునిక లఘు రూపకాల్లో కవిత్వం రాసిన డాక్టర్ రాజ్యశ్రీ గారు 'మెరుపులు'కి శ్రీకారం చుట్టారు. వీరు మెరుపుల లక్షణాల్ని స్పష్టంగానే

చెప్పుకున్నారు. నిజానికి ఒకప్పుడు డాక్టర్ అద్దేపల్లి రాంమోహనరావుగారు మినీ కవిత్వాన్ని ఒక ఉద్యమంగా తీసుకొచ్చారు. నేడు మరలా, యం.కె. సుగమ్‌బాబు గారు మినీ కవిత్వాన్ని మరో రూపంలో ఉద్యమప్రాయం చేస్తున్నారు. ఆయన రూపకల్పన చేసిన 'రెక్కలు' లఘుకవితా రూపం. ఆధునిక వచనకవిత్వం రాసే అనేక మందికి అనుసరణీయమైంది. బి.ఏ.వి. వర్మగారు 'రవ్వలు' కూడా ఈ ఉద్యమానికి ఊపునిచ్చేటట్లే వచ్చాయి. కొంచెం లోతుగా పరిశీలిస్తే "రెక్కలు" కవితా రూపంలో హైకూ తత్త్వం కొంత ఉన్నా, దీని ప్రత్యేకత దీనికి ఉంది. హైకూల్లో 'తత్త్వం' ప్రధానమైతే, 'రెక్కల్లో' చివరి రెండు పంక్తులూ, పాఠకుణ్ణి ఆనందడోలికల్లో తేలియాడేలా చేయడం విశేషం. భావుకతకు రెక్కలు వచ్చేటట్లు చేస్తాయన్నమాట. ఆ రెక్కల్లో చివరి మెరుపుని ఆధారం చేసుకునే డాక్టర్ రాజ్యశ్రీ గారి 'మెరుపులు' లఘుకవితా రూపం మన ముందుకొచ్చిందనిపిస్తుంది.

సమకాలీన సమాజంలో కనిపించే మానవ సంబంధాల విచ్ఛిన్నకర పరిస్థితులకు డాక్టర్ రాజ్యశ్రీ గారు, ప్రతి ఒక్కరూ పడాల్సిన ఆందోళనను "మెరుపులు" లఘు రూప కవిత్వంలో చూడొచ్చు. పసిపాప దగ్గర నుండి వృద్ధాప్యం వరకూ, ఇంటి నుండి ఆకాశం వరకూ, ప్రకృతి నుండి మనిషి వరకూ... ఇలా అనేక పార్శ్వాల్లో కవయిత్రి కవిత్వమయ్యారు. నిత్యం వార్తాపత్రికలు, టీ.వీలు, రకరకాల సోషల్ మీడియాల నిండా వచ్చే కొన్ని వార్తల్ని చదువుతున్నప్పుడు, చూస్తున్నప్పుడు మనం ఏ సమాజంలో ఉన్నామనిపిస్తుంది.

"నెరిసిన తల
ముసుగులో
మాటేసిన వాంఛ–
ఆరేళ్ళ పాపపై..
పడగెత్తిన పాము–

అని పసిపాపల్ని కాటేసే దుర్మార్గుల్ని "పాము"తో పోలుస్తారు. కవయిత్రి. ఒక పసిపాప అస్తిత్వం ప్రశ్నార్థకమైన సమాజాన్ని చూపిన కవయిత్రి, ఒక వృద్ధాప్య నిస్సహాయతను కూడా కింది విధంగా వర్ణిస్తారు.

"కొడుకులు కోడళ్ళు
మనుమలు, మనుమరాళ్లు..
ఇల్లంతా సందడి–
సమూహంలో ఉన్నా
ఒంటరిది వృద్ధాప్యం!"

ఒంటరిగా ఉండడం ఒక వేదనైతే, అందరూ ఉండి ఎవరూ తనతో మాట్లాడే వాళ్ళు లేని ఒంటరితనం మరింత వేదనాభరితమే కాదు, ఆ బాధ వర్ణనాతీతం. కొంతమంది టీవీలకు, మరికొంతమంది కంప్యూటర్లకు, ఇంకొంతమంది మొబైల్స్‌కు... ఇలా అంతా ఇంటిలోనే ఉన్నా ఎవరికి వారవుతున్న కుటుంబాల పరిస్థితికి, ఈ కవిత నిలువుటద్దంలాంటిది.

మరో మెరుపులో పిల్లలు శిశువిహార్లకూ, భార్యాభర్తలు ఉద్యోగాలకు పోతే, ఇక ఇంటిలో మిగిలే పెద్దవాళ్లను చూసేదెవరు? అందుకే వాళ్ళు 'వృద్ధాశ్రమాలకు' వెళ్ళిపోక తప్పడం లేదంటారు కవయిత్రి. అయితే, కుటుంబాల్లో పెద్దవాళ్లు లేకపోవడం వల్ల చిన్నదానికీ, పెద్దదానికీ కార్పొరేట్ హాస్పటల్స్ చుట్టూ తిరగాల్సిన పరిస్థితి దాపురిస్తోంది. పెద్దవాళ్లు వాళ్ళ జీవితానుభవంలో సాధించిన సారాన్ని పిల్లలు అందుకోలేకపోతున్నారనే వేదనతో ఇలా అంటారు.

"అపర ధన్వంతరీలు
సంస్కృతీ సంప్రదాయాల
పట్టుగొమ్మలు
మన బామ్మలు–
వృద్ధాశ్రమాల పాలు!" కొన్ని చిన్న చిన్న ఆరోగ్య సమస్యలకు ఇంటి చిట్కాలతో పరిష్కారాలు లభిస్తాయి. అవి కూడా శాశ్వతంగా వాటిని రూపుమాపవచ్చు. కానీ, ఆ సలహాలివ్వడానికి కూడా పెద్దవాళ్లను ఇంటి దగ్గర పెట్టుకోలేని యాంత్రిక జీవితాల్ని గడుపుతున్న దీనస్థితిని ఈ మెరుపు ద్వారా అందించారు.

ఈ పుస్తకం చిన్నదే కానీ, దీనిలోని మెరుపులు మన హృదయంలో మెరిసి, మురిసి, మరిచిపోకుండా ఆయా సందర్భాల్లో మరలా ఆలోచనల్లో మెరిసేలా పెద్ద పెద్ద మెరుపులుగా నిలిపారు కవయిత్రి. కవులు, చేతన–అచేతన వస్తువుల్లో దేనిలోనైనా

'ప్రాణస్పందన'ను చూడగలుగుతారు. నోరు లేకపోయినా, చెప్పు నోరు మూయించడం, ఉదయం, సాయంత్రమనే కాదు, నీరసంగా ఉన్నప్పుడల్లా ఎంతోమందికి ఉత్సాహాన్ని తెచ్చే "చాయ్"ని వర్ణించడంలో అచేతనలో చేతనత్వాన్ని చూడ్డమే కవయిత్రికున్న భావుకతా సామర్థ్యానికి నిదర్శనం. సమకాలీన సమాజంలో కనిపించే రాజకీయ నాయకుల ఆర్భాటాల్నీ, ప్రజాస్వామ్యంలో ఎన్నికల సమయంలోనే పనులు చేయించే కుట్రలను, మొబైల్, టీవీ, వివిధ రకాల మీడియాల స్థితి గతులు, వారి విపరీత పోకడల్ని ఈ మెరుపుల్లో కవిత్వీకరించారు.

ఆకలికి మతం ఉండదని

"రాముడి గుడి ముందు
రహీంభాయి
పూలకొట్టు –
ఆకలి ముందు
మతం ఫట్టు" అని మార్క్సిస్టు తత్వవేత్తలా ఒక కవితలో అభివర్ణించారు. మూగజీవాల్ని కూడా తన కవిత్వంలో ఉదాత్తీకరించారు.

"నిద్రిస్తున్న పల్లెకి
వీధికుక్కల కాపలా
జీతభత్యాలు
కోరని –
సెక్యూరిటీ గార్డులు!"

డాక్టర్ కేతవరపు రాజ్యశ్రీ గారిలో ఉన్న భావుకతను, సామాజిక వాస్తవికతను, కవిత్వ నిర్మాణ సామర్థ్యాన్ని తెలియజేసే 'మెరుపులు' కవిత్వం పాఠకుల్ని ఆనందింపజేస్తూనే, ఆలోచింపజేస్తుందని నమ్ముతున్నాను. ఒక చిన్న మెరుపు... అంధకారంలో ఉన్నవారికి మార్గం చూపే మలుపవ్వాలని భావిస్తూ, మెరుపులతో పాటు కవయిత్రి భావుకత, కవిత్వ సామర్థ్యాన్ని మరో కోణంలో కూడా ప్రదర్శించగలిగే ఖండికలు, దీర్ఘకవితలను కూడా రాయాలని ఆకాంక్షిస్తున్నాను.

ఆచార్య దార్ల వెంకటేశ్వరరావు

13-3-2020

నా మాట

నేను **'మెరుపులు'** అనే లఘురూప కవితా ప్రక్రియకు శ్రీకారం చుట్టాను.

ఈ ప్రక్రియలో నిబంధనలు చాలా సరళంగా, ప్రతి ఒక్కరూ రాయగలిగే విధంగా వుంటాయి.

1. దీనిలో 4 నుంచి 8 పాదాలు వుంటాయి.
2. కవితలో వర్తమాన సామాజిక, స్థితి, గతి, భవిష్యత్తు ప్రధానంగా వుంటాయి.
3. కవితలో, జీవితంలో తారసపడే సంఘటనలను, రాగద్వేషాలను యథాతథంగా, నర్మగర్భంగా, హాస్యయుతంగా, అన్ని రసాలను పొందుపరచవచ్చు.
4. నిర్మాణంలో కాని, రచనలో కాని, కవికి పూర్తి స్వేచ్ఛ వుంటుంది.
5. ప్రతి కవిత, దేనికదే ఒక ముక్తకం.
6. కవిత విషయ ప్రధానంగా వుంటుంది.
7. కవితలో పాదాల కూర్పు వాక్యంలా కాకుండా సంక్షిప్త పదాలుగా చివరికి ఒక కొసమెరుపు, విరుపు వుంటుంది.

లఘురూప కవులను "మెరుపులు" ప్రక్రియలో తమ కలాలను కదిలించి, కవిత్వం రాయవలసిందిగా ఆహ్వానిస్తున్నాను.

ఇప్పటి దాకా నేను లఘురూప కవితా రూపాలైన రెక్కలు, నానీలు, ముక్తకాలు, హైకూలు ప్రక్రియల్లో కవిత్వం రాసి పుస్తకాలు వెలువరించాను. అందులో రెక్కల ప్రక్రియలో భగవద్గీతను రాయడం, "రెక్కల్లో గీతామృతం" నాలుగు భాషల్లోకి అనువాదం జరగడం, నా అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను.

సుగమ్‌బాబుగారి మానస పుత్రిక అయిన 'రెక్కలు' ప్రక్రియే కాకుండా, కొత్త ప్రక్రియలు చేపట్టమని రచయితలను ప్రోత్సహిస్తూ, ఆ ప్రక్రియను, అది రాసిన కవులను చూసి, కన్న బిడ్డలను చూసి తల్లి మురిసినట్టు, మురిసిపోయే మనస్తత్వం వారిది.

అలా వారి ప్రోత్సాహంతో ఆవిర్భవించినదే నా యీ "మెరుపులు" లఘురూప కవితా ప్రక్రియ. ప్రతి రోజు మన కళ్ళ ముందు జరిగే సంఘటనలనే "మెరుపులు"గా ప్రతిబింబిస్తూ ఫేస్‌బుక్‌లో పోస్ట్ చేశాను. నేను మధ్యలో బద్దకించినా, ఫోన్ చేసి, ఎన్ని "మెరుపులు" రాశారు అంటూ, ఒక మాస్టారిలాగా అదిలిస్తూ, దీనికి వెన్నూదన్నూగా నిలచి, నా చేత ఈ పుస్తకం రాయించిన వారు సుగమ్‌బాబు గారు.

అంతే కాకుండా "డా॥ రాజ్యశ్రీ కవితా ముద్రలు" అనే ముందుమాట రాసి ఈ మెరుపులకు ఒక ప్రామాణికత ఆపాదించిన సుగమ్‌బాబుగారికి హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు.

నేను అడిగిన వెంటనే "కవిత్వమై మెరిసిన సమకాలీనత" అనే ముందుమాటలో "డా॥ కేతవరపు రాజ్యశ్రీగారిలో ఉన్న భావుకతను, సామాజిక వాస్తవికతను, కవిత్వ నిర్మాణ సామర్థ్యాన్నీ తెలియజేసే కవిత్వం మెరుపులు" అంటూ రాసి, నాకు శ్రమ లేకుండా నా ఇ-మెయిల్‌కి పంపించి, చక్కని విశ్లేషణతో నా కవిత్వానికి వన్నె చేకూర్చిన ఆచార్య దార్ల వెంకటేశ్వరరావు గారికి కృతజ్ఞతాభివందనాలు.

ఈ పుస్తకాన్ని చక్కగా డి.టి.పి. చేసిన టి. రాజేంద్రప్రసాద్ గారికి కృతజ్ఞతలు.

డా॥ కేతవరపు రాజ్యశ్రీ
13-3-2020

సముద్ర మథనం లోంచి
అమృతం
మేధో మథనం లోంచి
కవిత్వం–
సృజన లోంచే...
ఆలోచానామృతం!

❖ ❖ ❖

ఇద్దరూ కలిసే
ప్రయాణిస్తున్నారు
భూమికీ, ఆకసానికీ
వారధి నిర్మిస్తున్నారు–
భిన్న ధృవాలు
ఇద్దరి ఆలోచనలు!

ఆడపిల్లలకు
శిక్షణ
స్వీయ రక్షణ కోసం-
నడి రోడ్డులో
మృగాళ్ల నుంచి!

❖ ❖ ❖

ప్రశాంతత కోసం
గుడికెళితే
వెనకొచ్చిన
గూండా నాయకుడికి
పూర్ణకుంభ స్వాగతం-
మనసులో ఒకే నస
ఇంటికి తిరిగొచ్చేశా!

మేడను
నోరు మూయించేవెన్నో
గుడిసెలో మాత్రం
గుప్పు గుప్పు–
అంతరాల
చంద్ర నిప్పు!

❖ ❖ ❖

ఉల్లిపాయకు రెక్కలు
బంగారానికి రెక్కలు
భూములకు రెక్కలు–
మనిషికి ఎదురైన
తిప్పలు!

సముద్రపు అల
కాళ్లను ముద్దాడితే
ఆనందం!
కాళ్లను గుంజితే
విషాదం!

❖ ❖ ❖

బ్యాంక్ కౌంటర్
ముందు బిచ్చగాడు...
అతను జమ కోసం–
నేను
లోను కోసం!!

నెరిసిన తల
ముసుగులో
మాటేసిన వాంఛ–
ఆరేళ్ల పాపపై
పడగెత్తిన పాము!

❖ ❖ ❖

ఆ పేటకు
వీధి దీపాలు
కుళాయినీళ్లు సాంక్షన్!–
మునిసిపల్ ఎన్నికల
సైరన్!

ఒంటరిగా మిగిలిన
తల్లిదండ్రులకు
తోడు వెదుకుతున్న
బిడ్డలు –
మహోన్నత భావాలకు
మానవతా పరిమళాలు!

❖ ❖ ❖

నిద్రిస్తున్న పల్లెకి
వీధికుక్కల కాపలా
జీతభత్యాలు
కోరని
సెక్యూరిటీ గార్డులు!

కొడుకులు, కోడళ్లు
మనుమలు, మనుమరాళ్లతో
ఇల్లంతా సందడి–
సమూహంలో ఉన్నా
ఒంటరిది వృద్ధాప్యం!

❖ ❖ ❖

నోరు లేదు కానీ
నోరు పారేసుకొనే వాడి
నోరు మూయిస్తుంది
కాలి కింది చెప్పు!

ఉషోదయాన
ఉత్సాహం
సాయంకాలం
మనోల్లాసం –
గొప్ప ఉత్ప్రేరకం
గరం చాయ్!

❖ ❖ ❖

పిల్లలు
శిశు విహార్లకు
పెద్దలు
వృద్ధాశ్రమాలకు –
భార్యాభర్తలు
ఉద్యోగాలకు!

జీవితఖైదు
శిక్షపడింది–
నేరస్తుడు నవ్వుతూ
పోలీసుల వెంట–
పంద్రా ఆగస్ట్‌కు
విడుదల ధీమా!

❖ ❖ ❖

వంట గదిలో భార్య–
ముందు హాల్లో భర్త–
స్టడీ రూమ్‌లో పిల్లలు–
సెల్‌ఫోన్ వలయంలో
ప్రపంచం!

అమ్మ కొంగు
పట్టుకొని
నాన్న వంక నానీ
ధీమాగా..
సినిమా హీరోగా!!

❖ ❖ ❖

అపర ధన్వంతరీలు,
సంస్కృతీ సంప్రదాయాల
పట్టుగొమ్మలు
మన బొమ్మలు–
వృద్ధాశ్రమాల
పాలు!!

ధర్మం బోధించాల్సిన
పీఠాధిపతులు
రాజకీయం కొమ్ముకాస్తూ-
దేవుడికి
పంగనామాలు!

❖ ❖ ❖

బిడ్డ
కడుపునిండా
అన్నం తింటే
అమ్మకి తృప్తి-
ప్రయోజకుడైతేనే
నాన్నకి సంతృప్తి!!

టి.వి.లో కామెడీ షో...
నటుల చిల్లర చేష్టలు
న్యాయనిర్ణేతల
వెకిలి నవ్వులు-
తలకొట్టేసిన
సభ్యత, సంస్కారాలు!!

❖ ❖ ❖

వివాహం విందులో
వంద రకాల
వంటకాలు-
ఎవరికీ కాలు నిలవదు
జిహ్వా చాపల్యానికి
వేయి పరుగులు!

అమెరికా వెళ్లాలంటే
చాలదు పర్సు...
క్షణాల్లో
అమ్మాయిని
పలకరించి వస్తుంది
మనసు!!

❖ ❖ ❖

ముసుగు వేస్తే
ఉక్కపోత
ముసుగు తీస్తే
దోమవాత–
తీసివేసేలోగా
కోడికూత!!

రాముడి గుడి ముందు
రహీం భాయ్
పూలకొట్టు–
ఆకలి ముందు
మతం ఫట్టు!!

❖ ❖ ❖

ప్రేమిస్తే...
అమ్మనాన్నలతో గొడవ
కాదంటే
ప్రేమికుని యాసిడ్ దాడి–
యువతి బతుకు
వరద గోదారి!!

వర్షం కోసం
పడిగాపులు
చినుకు పడగానే
పొంగి పొర్లే
డ్రైనేజీలు–
గల్లీగల్లీ
ట్రాఫిక్‌జామ్!

❖ ❖ ❖

వేలెడు ఎలుక
పెద్ద కొండకు
ఆశ్చర్యార్థకం–
చైతన్యం
అమేయం!

ప్రశ్నకి
జవాబు కోసం
"టెక్ట్స్‌బుక్"లోకి-
అది నిన్నటి మాట!
గూగుల్ సెర్చ్‌లోకి
ఇవాల్టి బాట!!

❖ ❖ ❖

నదికెంతో ఆత్రం
సంద్రంలో కలవాలని
అలలకెంతో ఆత్రం
తీరం చేరాలని-
మనిషికెంతో ఆత్రం
ఆకసంపై
ఆధిపత్యం..
చెలాయించాలని!!

మార్నింగ్ కాఫీతో
పలకరించే వైఫ్‌కి
లేదు లైక్–
గుడ్ మార్నింగ్
మెసేజిలకు
ఎక్కడలేని హుషారు!

❖ ❖ ❖

వరల్డ్ కప్ క్రికెట్ మైదానంలో
ఒకటే హోరు–
స్టెప్పులు వేస్తూ
కేరింతలు కొడుతూ..
ముందుకొస్తోందో బామ్మ–
ముఖ్యం కాదు వయసు
ఆనందించేది మనసు!!

గ్లాసులోని తేనీరు
కొంచెం కొంచెంగా
ఆర్చుకుంటూ...
ఆస్వాదిస్తూ!
మాటల యుద్ధమెందుకు?
మధ్యాహ్న భోజనం సిద్ధం!!

❖ ❖ ❖

యాచనను
చీదరించకు... అదీ కళే!
అందరికీ సాధ్యంకాదు
పస్తులున్నా సరే!!

కళ్లజోడు
కిందపడి పగిలింది-
మూలన కూచునే వాడికి
కొత్త జోడెందుకు?
ముసలాయన
గుండె కూడా..
పగిలింది!!

❖ ❖ ❖

మటన్ పెట్టి
షాంపూతో స్నానం చేయించి
ఆల్సేషియన్ కుక్కని
కాపలా కాస్తాడు యజమాని!
ఎవరినీ
కరవకుండా!!

ప్రశ్నించే కలానికి
నిన్న
గుర్తింపు–
నేడు
పోలీసుల
మందలింపు!

❖ ❖ ❖

వయసుకు తగ్గట్టు
ఉండటం
హుందాతనం!–
తలకు రంగేసుకోవటం
అభిమతం!!

బల్లకింది నుంచి
నిస్సిగ్గుగా బల్లపైకెక్కి
చేయి చాపింది అవినీతి-
చేసేది లేక
తప్పుకుంది నీతి!!

❖ ❖ ❖

తను..
తన కుటుంబం..
తన ఉద్యోగం..
తన సెల్లు-
ఇలా
కుంచించుపోతోంది
సమాజం!

తన గోడు చెప్పుకుంటే
అతను
కథగా రాశాడు–
బహుమతి
గెలుచుకున్నాడు–
ఒకడిది కష్టం
ఒకడిది ఫలితం!

❖ ❖ ❖

చాలాకాలం తర్వాత
ఎదురుపడ్డాడు
ఆలింగనం చేసుకున్నాడు–
ఆత్మీయతకు
డాబూదర్పం అంటవు!

కొందరు
నడిచి వెళ్లిన దారి
గడిపిన కాలం
ఎంతో స్ఫూర్తిమంతం-
మహాత్ముల మాట
ప్రగతి మంత్రం!

❖ ❖ ❖

క్షిపణులు
నిప్పులు చిమ్ముతూ
నింగిని చీలుస్తాయి!
పక్షులు
రెక్కలు తాటిస్తూ
రహస్యాలు
శోధిస్తాయి!!

ఈర్ష్యతో కూడిన
విమర్శ
నిర్వీర్యం చేస్తుంది!
ఒక మెచ్చుకోలు మాట
ప్రపంచాన్ని జయించే
శక్తినిస్తుంది!

❖ ❖ ❖

మైక్ చేతికొస్తే
అసలు విషయం
మాయం–
సొంత డబ్బాకే..
అధిక
ప్రాధాన్యం!

ఊరిని పలకరించి
పోదామని వస్తే
ఆహ్వానం పలికింది
బీటలిచ్చిన నేల!
వెన్ను విరిగిన రైతు!!

❖ ❖ ❖

ఫోన్ తీసి
కాంటాక్ట్ లిస్ట్ చూస్తున్నా!
స్వర్గస్తులైన మిత్రుల
నంబర్లు...
గుండె బరువెక్కింది
డిలిట్ చేయడానికి
మనసు రాలేదు—

వాతావరణ కాలుష్యం
పెరిగింది–
ఎవరిని చూసినా
తుమ్ములు... దగ్గులు–
హైద్రాబాద్‌కే
జలుబు చేసింది!!

❖ ❖ ❖

భర్త న్యూస్ ఛానల్..
భార్య వనితా ఛానల్..
అవ్వ భక్తి ఛానల్..
పిల్లలు కార్టూన్ ఛానల్..
ఛానలైజ్ అయిన
కుటుంబం!!

ఆల్బమ్ తెరిచా...
నాటి
మధుర స్మృతులలోకి
ప్రవేశం!
చెప్పలేని ఆనందం
ఒళ్లు తెలియని
పరవశం!

❖ ❖ ❖

అద్దం పగిలి
"వంద" ముక్కలైంది..
వేయి ముక్కలైన
మనసు ముందు
అదెంత?

బి.పి., షుగర్
ఇవాల్టి
ఆభరణాలు!
మల్టీ స్పెషాలిటీ
పేషంట్లు!!

❖ ❖ ❖

టెక్నిక్ అనేది
డబ్బు వంటిది
పెంచుకుంటే
ఎంతైనా పెరుగుతుంది!
ఖర్చు చేసినా
ఏమాత్రం తరగదు!
విరాట్ స్వరూపం
విద్య!

నిన్నటి
వీధి రౌడీ..
నేడు
ప్రజానాయకుడు-
నాడు భయంకరుడు
నేడు వినయ శీలుడు!

❖ ❖ ❖

ఎవరు
ఎన్ని
చెప్పినా..
అనుభవంలో
తేలిందే..
అసలు నిజం!

దేశాన్ని కాదని
విదేశాలకు
అవుతారు ఎగుమతి–
వెళ్లింది మొదలు
చేసుకుంటారు..
దేశీయ సరకు
దిగుమతి!!

❖ ❖ ❖

రాజకీయ సభలకు
లారీల్లో జనం–
ఉచిత రవాణా..
పులిహోర పొట్లం..
రోజు కూలీ!
ఇదీ... ఉపాధి కల్పనే!

రెండు రోజులు
ఊరెళితే
ఇంటి మీద బెంగ!
అది రెండు గదుల
అద్దె కొంపైనా..
స్వర్గసీమ
గృహమే కదా!

❖ ❖ ❖

అడవులను
నరికేస్తుంటే
వానరాలు
నగరాలకు వలస!
మనకన్నా
అవే నయం –
జొరబడటం..
తిరగ బడటం!!

ప్రపంచ
తెలుగు రచయితల
మహాసభలు –
దారి తప్పిన
తెలుగు భాషకోసం
తెలుగువాడి ఆక్రోశం!!

❖ ❖ ❖

తనకు
ఏది కావాలో అది కాదు
ఇతరులు
ఏమనుకుంటారోనన్న
దుగ్ధ!
పొరుగింటి పుల్లకూర!!

అద్దం
మనసులాంటిది–
మనం నవ్వితే
నవ్వుతుంది!
ఏడిస్తే
ఏడుస్తుంది!!

❖ ❖ ❖

ఒకే తల్లికి పుట్టిన
బిడ్డల మధ్య విభేదాలు–
భిన్న ధృవాల నుండి వచ్చిన
భార్యాభర్తల
అవగాహనెంత?

పార్వతి - దేవదాసు
సలీం అనార్కలీ
లైలా మజ్నూ-
అమర ప్రేమికులు!
విఫల ప్రేమకే
శాశ్వతకీర్తి!!

❖ ❖ ❖

ఇంటర్నెట్ కాగితాన్నీ..
సెల్‌ఫోన్
మానవ సంబంధాలనూ..
వార్తా పత్రిక
నిజాయితీని
మింగేశాయి -
టెక్నాలజీ
మనశ్శాంతిని దహించింది!!

మోడు వారిన
చెట్టైనా
నిటారుగా!
చినుకుపడితే
మళ్లీ
చిగురిస్తాననే ధీమా!!

❖ ❖ ❖

మనిషి వాట్సప్ వచ్చాక
కుంచించుకుపోతున్నాడు-
భాష ముక్కలైంది
టిక్యూ...
ఓకే.. ఓకే!!

అమ్మ బ్రతికుండగా
పట్టెడన్నం పెట్టలేదు
చనిపోయాక..
పిండి వంటలతో
ఘనంగా
ఊరంతటికీ సంతర్పణ!!

❖ ❖ ❖

డాక్టరుకి
కాసుల పంట
రోగికి
నిస్సహాయ
ఒంటరి మరణం-
"ఐ.సి.యు."
వార్డు కాదు-ఖైదు!!

పక్షిలా
ఎగురుతున్నాడు
చేపలా
ఈదుతున్నాడు–
చేతకానిది
మనిషిలా బతకడమే!

❖ ❖ ❖

కంటి నుంచి
జారిన
ఒక్క కన్నీటి బొట్టు
బరువెక్కిన
గుండెకు
గొప్ప స్వాంతన!

పారే నదిలో
ఒకసారి తాకిన నీటిని
మళ్లీ తాకలేము–
గడచిన క్షణం
ఊహకు అందేనా!?

❖ ❖ ❖

సముద్రంలో
నదులు
సూర్యకాంతిలో
తారకలు
కోల్పోతాయి అస్తిత్వం!
మమ్మీ, డాడీ
పిలుపులతో
అమ్మనాన్నలకు అమరత్వం!

పొద్దు పొడుపుతో
నిదుర లేచిన "అమ్మ"
భానుడితో
పరుగు పందెం-
మధ్యాహ్నానికి
సూర్యుడు చండప్రచండం
"అమ్మ"
వడలిన కుసుమం!!

❖ ❖ ❖

కొండను
పిండి కొడతాడు
కానీ...
బండను సృష్టించలేడు-
విధ్వంసం
తేలిక!!

ముక్కుపచ్చలారని
పసివాడికి
అల్పాయుష్షు-
కళ్లూ, కాళ్ళూ లేని
ముసలికి
దీర్ఘాయుష్షు-
అంతుపట్టనిది
ఆయుర్దాయం!

❖ ❖ ❖

ప్రభుత్వ
సంక్షేమ పథకాలు
కష్టజీవులకు
ఉపశమనాలు!
చేయూత
తాయిలాలు!!

పగలంతా
మధనపడినా..
చిక్కని
“భావజాలం”
అర్థరాత్రి
తట్టి లేపుతుంది
రాయమని
కవిత్వం!

❖ ❖ ❖

ఎర్ర చీరను చూసి
కమ్యూనిస్ట్ అన్నారు,
కాషాయం కడితే
బిజెపి అన్నారు
పసుపు చీరను చూసి
టి.డి.పి. అన్నారు,
గులాబీ చీరను చూసి
టి.ఆర్.ఎస్. అన్నారు–
దుస్తుల్ని బట్టి పార్టీలంట గట్టడం
ఇదేమి ప్రజాస్వామ్యం!

రచయిత్రి పరిచయం

డా॥ కేతవరపు రాజ్యశ్రీ, ఎం.కామ్.

వృత్తి : ప్రభుత్వ ఉపకార్యదర్శి (పూర్వ)
రచయిత్రి, కవయిత్రి,

ప్రవృత్తి : రచనా వ్యాసంగం, సామాజిక సేవ.

వివిధ ఆధునిక ప్రక్రియలలో ముద్రిత రచనలు – 25

సంకలన ప్రచురణలు – 5

సామాజిక రచనలు : 1. ఊహల వసంతం, 2. తృప్తీ నీవెక్కడ, 3. ఆకసాన్ని మింగాలని, 4. చిరుసవ్వడులు, 5. గుండె చప్పుళ్ళు, 6. వెన్నెల మెట్లు – 7. బొమ్మా బొరుసు 8. అక్షర కేతనం, 9. సిసింద్రీలు, 10. వంద ప్రశ్నలు – వేల భావాలు, 11. అక్షరం – అస్తిత్వమైన వేళ, 12. వెన్నెల పక్షులు

ఆధ్యాత్మిక రచనలు : 1. నీలోకి నువ్వు, 2. ఆధ్యాత్మిక వ్యాస సంపుటి 4. ఆధ్యాత్మికత వృద్ధులకేనా 3. రెక్కలో గీతామృతం

విదేశీ యాత్రా విశేషాల గ్రంథాలు : 1. నా లండన్ యాత్ర, 2. సింగపూర్, మలేషియామరియు శ్రీలంక యాత్ర

ఇంగ్లీషులో : 1. స్ప్రింగ్ ఆఫ్ థాట్స్, 2. గీతామృత్

హిందీలో : 1. అక్షర్ కేతన్, 2. గీతామృత్

కన్నడలో : గరిగళు గీతామృత్

లలిత గీతాలు : సి.డి. ఆవిష్కరణ (యూ ట్యూబ్‌లో లభ్యం)

వెబ్‌సైట్ ఆవిష్కరణ : www.rajyasree.com

(ప్రముఖుల పరిచయాలు, అందుకున్న బిరుదులు, ఆధ్యాత్మిక ప్రవచనాలు, పురస్కారాలు, చిత్రమాలికల సంపూర్ణంగా 23 పుస్తకాలు సమాహారం)

విదేశాలలో : 1. తానా సభలు – అమెరికా (డల్లాస్, యు.ఎస్.ఏ.), 2. లండన్ నాల్గవ ప్రపంచ తెలుగు మహాసభలు, 3. సాహిత్య భారతి – న్యూజెర్సీ, 4. 5వ ప్రపంచ తెలుగు సదస్సు – సింగపూర్, 5. మలేషియా తెలుగు సంఘం వారి సత్కారం, 6. ఉత్తర అమెరికా తెలుగు సంఘం (డల్లాస్, యు.ఎస్.ఏ)

అధ్యక్షులు : కేతవరపు ఫౌండేషన్, హైదరాబాద్

గౌరవాధ్యక్షులు : చేతన సచివాలయ సారస్వత వేదిక, హైదరాబాద్

బిరుదులు : 1. డాక్టరేట్, 2. భారత్ భాషా భూషణ్, 3. ప్రజ్ఞాశ్రీ, 4. సాహిత్యశ్రీ, 5. వేదాంత వక్త, 6. స్త్రీ శక్తి, 7. సేవా రత్న

జీవన సాఫల్య పురస్కారాలు : 1. యునైటెడ్ థియోలాజికల్ రీసర్చ్ యూనివర్సిటీ, 2. సృజన సాహితీ సంస్థ, సత్తుపల్లి,

పురస్కారాలు : 1. డా॥ అక్కినేని స్వర్ణపతక పురస్కారం, 2. శ్రీశ్రీ యక్స్‌లెన్సీ అవార్డు, 3. ఊటుకూరి లక్ష్మీకాంతమ్మ పురస్కారం, 4. టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులు అవార్డు, 5. మదర్ థెరిస్సా పురస్కారం.